Från: [redacted]
Skickat: Fri, 27 Sep 2024 12:38:11 +0100
Till: "RLK Funk Registrator" <registrator.rlk@regionstockholm.se>
Ämne: Remissyttrande RUFS - City i Samverkan Stockholm
Bilagor: Remissyttrande RUFS 2060_City i Samverkan Stockholm.pdf, Remissyttrande RUFS 2060_City i Samverkan Stockholm.docx

Hej,

Här kommer City i Samverkans remissyttrande om samrådsförslaget april 2024 för Ny Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen.
Diarienummer RS2024-0344

Med vänlig hälsning,

[redacted]

[redacted]
Bryggargatan 4, 111 21 Stockholm
cityisamverkan.se

City i Samverkan
STOCKHOLM

City i Samverkan
STOCKHOLM

registrator.rlk@regionstockholm.se

Remissyttrande

Samråd om ny regional utvecklingsplan

Ert diarienummer: RS2024-0344

Allmänna synpunkter

Stockholm citys samverkansorganisation
City i Samverkan är Stockholms cityorganisation, som de senaste 27 åren har samlat våra medlemmar från **Stockholms stad, fastighetsägare** och **näringslivet** för att tillsammans utveckla Stockholm city. Som offentlig-privat samverkansorganisation har vi gärna en direkt dialog med regionen för att på ett effektivt sätt utbyta information.

City i Samverkan vill framföra följande om samrådsförslaget:

City saknas och behöver sina satsningar
Initialt vill vi påtala att Stockholm city inte finns med i planen. Det medför att dess nuläge och förutsättningar saknas, men även att dess möjligheter inte har tagits tillvara.

City har en stor potential att bidra till utvecklingsplanens vision, mål och prioriteringar. Till granskningsversionen behöver därför citys roll och funktion beskrivas tydligare, och för att ta tillvara möjligheterna behöver city bli en av prioriteringarna.

Synpunkter på samrådsförslaget

Nedan följer City i Samverkans svar på de frågor som skickats ut i missivet till RUFS 2060.

STYRKOR OCH UTMANINGAR

- Har ni synpunkter på de styrkor och långsiktiga utmaningar som beskrivs?

Stockholm city är en stor styrka som behöver en tydligare prioritering
Det finns skäl till att city är viktigt för regionen och därför bör beaktas särskilt:

- City är **Sveriges** och **Stockholmsregionens kommersiella, kulturella, politiska och administrativa kärna**, som bör vara tillgänglig för alla.
- City innehåller **Sveriges största handels & mötesplats** med 1 972 verksamheter inom detaljhandel, kommersiell service, hotell och restaurang med 19 911 anställda. Deras totala omsättning är cirka 34 miljarder, vilket är åtta gånger mer än Sveriges största köpcentrum[1].
- City/CBD (Central Business District) inrymmer **den största kontorsarbetsplatsen i Sverige** med 2,2 miljoner kvadratmeter kontor[2], med uppskattningsvis 150 000 kontorsarbetare.
- City är **navet för kreativa näringar och kulturinstitutioner** för hela Sverige.

[1] Källa: Cityindex Stockholm city 2023, City i Samverkan, HUI, Fastighetsägarna Stockholm.
[2] Källa: Newsec 2024.

- City är **dragloket** för hela regionens och Sveriges utveckling gällande hållbar tillväxt, internationell konkurrenskraft och attraktivitet.
- City är **navet i vår huvudstad och i vår region.**

City behöver inte "avlastning" utan satsning
Vi instämmer i att city, den centrala kärnan och de regionala kärnorna *"kompletterar"* varandra. Däremot behöver inte city *"avlastning"* utan snarare riktade *satsningar* för att vi ska nå hela regionens fulla potential.

Befolkningstillväxt och bostadsförsörjning är viktigt, även för city
Vi vill också påtala att befolkningstillväxten och bostadsförsörjningen är mycket viktig för citys utveckling. Det huvudsakliga upptagningsområdet till city är hela länet, även om vi har ett visst tillskott från övriga landet och utländska turister. Befolknings- och marknadstillväxten i länet påverkar därför näringslivet som verkar i city.

VISION, MÅL OCH PRIORITERINGAR

- Hur kan prioriteringarna utvecklas? Är någon prioritering viktigare än andra och varför? Bör någon prioritering utgå och varför?

City kan bidra till följande vision, mål och prioriteringar. Vi föreslår också ett par tillägg nedan (i blått) för att mer dra nytta av city för regionens utveckling.

Vision	**Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion att bo, leva och verka i**		
Övergripande mål	**En jämlik, trygg och inkluderande region med god livsmiljö.**	**En ledande tillväxt- och kunskapsregion.**	**En tillgänglig och robust region utan klimat-påverkande utsläpp.**
Mål	Goda livsmiljöer där invånare trivs och känner delaktighet i samhällsutvecklingen.	Stärkt internationell position inom forskning och näringsliv.	Säkerställ att Stockholms-regionen kan uppnå nettonollutsläpp 2045. Ökad transporteffektivitet i hela regionen.
Prioriteringar	Utveckla attraktiva livsmiljöer och nyttja lägen med god kollektivtrafik. Verka för ökad trygghet och framtidstro.	Stärk Stockholmsregion-ens attraktionskraft. Underlätta företagande och stärk små och medelstora företag. Skapa regional balans.	Gör det lätt att leva och verka klimatsmart. Effektivisera befintliga system för att utnyttja kapaciteten. Utnyttja det befintliga transportsystemet mer effektivt genom styrning. Prioritera hållbart resande i transportplaneringen.
Förlag på nya prioriteringar och tillägg	**Vidareutveckla citykärnan** (då de regionala kärnorna är en av prioriteringarna bör city också vara det).	**Utveckla platser med hög kommersiell densitet av näringsliv**, som också har god tillgänglighet (såsom Stockholm city).	**Säkerställ kollektivtrafiktillgängligheten till city** för att stimulera ett kollektivt resande i hela regionen.

RUMSLIG UTVECKLING OCH PLANKARTA:

- Saknar ni information eller förhållningssätt gällande den rumsliga utvecklingen?

Vi saknar följande information, beskrivningar och fakta som bör tas i beaktande:

Citys funktion och dess betydelse för regionen och landet
Vi behöver addera en tydlig beskrivning av city och dess betydelse, liknande det som nämns på sidan 1 i detta remissvar.

City är för alla
I en storstadsregion med stora skillnader mellan boende i olika stadsdelar, är det viktigt med social gemenskap och gemensamma mötesplatser där alla känner sig välkomna. I en undersökning[3] vi gjorde nyligen med 2 200 stockholmare påvisades att 7 av 10 länsbor känner sig välkomna till city, och att nivåerna ligger där oavsett ålder, bostadsort, kön eller härkomst. Då city är landets och regionens nav har det potential att bidra till att fler känner att de är med i samhällsgemenskapen.

Stockholm city är en kollektivtrafikdestination där kollektivtrafiken behöver förstärkas
Stockholm city skiljer sig från andra städers stadskärnor då vi faktiskt är en kollektivtrafik-destination. 69 procent av länsborna brukar åka kollektivtrafik till city[4] och bara 13 procent tar bilen. Det kan jämföras med rikssnittet för stadskärnor som vid senast kända kartläggning[5] var 22 procent med kollektivtrafik och 44 procent med bil. Stockholm city är alltså en föregångare som kollektivtrafikdestination.

I april 2024 uppgav 83 procent av stockholmarna att kollektivtrafiken till city är ”bra” eller ”mycket bra” vilket är en minskning från 84 procent året innan[4]. Samtidigt uppgav 90 procent att kollektiv-trafiken är ”viktig” eller ”mycket viktig” vilket medför att kollektivtrafiken till city underpresterar i förhållande till hur viktig den är för stockholmarna. Vi måste därför förbättra vår tillgänglighet för att fortsatt ha nöjda invånare, men även för att city och dess verksamheter inte ska försvagas.

Stockholmarna ställer bilen när de åker till city
När stockholmarna handlar i city tar 13 procent bilen dit, men 52 procent tar bilen om de handlar utanför city[4]. Vi kan därför tydligt se att stockholmarna ställer bilen när de handlar i city.

Det finns en generell trend att bilen är ett vanligare färdmedel till handelsområden och köpcentrum än till stadskärnan. För riket som helhet tar 44 procent av svenskarna bilen till en stadskärna, men till köpcentrum och externa handelsområden tar 52 respektive 68 procent bilen[5]. Stadskärnan har därför större möjligheter att stimulera en hållbar mobilitet.

City har potential att stimulera ett hållbart resande i hela regionen
Det är en fantastisk potential att city, Sveriges största handels- och mötesplats, också är en kollektivtrafikdestination. Genom att fortsatt säkerställa kollektivtrafiktillgängligheten till city kan vi göra det enkelt för fler att resa hållbart.

Vad är planen för city?
Vi bör också i prioriteringarna specificera planen för city, samt hur city skall utvecklas och bidra till regionens utveckling.

---

[3] Källa: Ett city för alla 2023, City i Samverkan.
[4] Källa: NKI (Nöjd Kund Index) Stockholm city 2024, stockholmarnas betyg på city, City i Samverkan.
[5] Källa: Handeln - stadens motor, En agenda för levande städer och blomstrande handel, Svensk Handel.

- Hur ser ni på plankartans utformning och tillhörande förhållningssätt?

Dela upp den centrala kärnan i fler delområden
Stockholm city måste få en tydligare prioritering i den rumsliga strukturen. Solna/Sundbyberg och yttre områden i den ”centrala kärnan” har helt andra förutsättningar än de inre delarna vid Stockholm city/CBD (Central Business District). Den centrala kärnan borde delas upp i fler delar utifrån dess densitet av företag eller andra variabler. Exempelvis på det sättet som görs i Cityindex[6].

GEMENSAMT ANSVAR FÖR DEN REGIONALA UTVECKLINGEN OCH FORMER FÖR SAMVERKAN

- Hur ser er organisation på er roll kopplat till den regionala utvecklingen och hur kan er organisation bidra för att vi ska nå planens mål och stärka genomförandet?

City i samverkan kan bidra på följande sätt:

- Bidra med fakta om city för ett bra beslutsunderlag.
- Bidra med vår samverkansplattform för att förstärka Stockholm citys attraktivitet.
- Underlätta kunskapsutbyte och driva samverkansprojekt i city som skapar affärs- och samhällsnytta. Till exempel platssamverkan eller att initiera och projektleda offentlig-privat samfinansiering (BIDs).
- Samverkan i trygghetsfrågor för att öka tryggheten i city men även i anslutning till kollektivtrafik/infrastruktur.
- Vi har inte denna gång inbjudits av regionen som en formell remissinstans under samrådet. Vår förhoppning är att bli adderade till listan då vi har en viktig samordningsfunktion i regionkärnan. Vi kan bidra med såväl fakta för att identifiera möjligheter under planens framtagande som till planens genomförande.
- Det är viktigt att regionen har direktkontakt med samverkansorganisationer i Stockholm city, utöver formella remissinstanser även City i Samverkan och Fastighetsägarforum i City som samlar många berörda parter.

Slutligvis vill vi framhålla att utvecklingsplanen inte kan gå vidare utan ett resonemang om citykärnan, och vi ställer oss givetvis till förfogande för att bidra till detta.

Stockholm den 27:e september 2024

[redacted]

Om City i Samverkan
City i Samverkan är Stockholms cityorganisation. Vi arbetar för att Stockholm city ska bli mer attraktivt för medlemmar, näringsliv, stockholmare och besökare. Vi samlar och presenterar fakta om city, underlättar kunskapsutbyte och driver samverkansprojekt som skapar affärs- och samhällsnytta. cityisamverkan.se

[6] Källa: Cityindex Stockholm city 2023, City i Samverkan, HUI, Fastighetsägarna Stockholm.